

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 24 stycznia 2025 r.

Poz. 632

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.55.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 22 stycznia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XI/75/2024 Rady Gminy Lipie z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w dawnej osadzie Chełmno, w części określonej w:

1) § 1 ust. 3 uchwały;

2) załączniku nr 2 do uchwały;

- jako sprzecznej z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako: *Konstytucja RP*, w zw. z art. 44 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.), dalej jako: *ustawa*.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 17 grudnia 2024 r. Rada Gminy Lipie podjęła uchwałę Nr XI/75/2024 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w dawnej osadzie Chełmno, dalej jako: „uchwała”.

Załącznik nr 1 do uchwały stanowi: *Wymiary i położenie pomnika przyrody* oraz załącznik nr 2 do uchwały stanowi: *Mapę przedstawiającą położenie pomnika przyrody*.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m. in.: art. 44 ust. 1, 2, 3a ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 23 grudnia 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest w części niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 44 ust. 1-2 ustawy:

1. *Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.*

2. *Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.*

Rada Gminy Lipie w § 1 uchwały postanowiła, iż:

1. *Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo gatunek Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill.), rosnące na działce nr ewid. 270 obręb 0017 Wapiennik*

2. *Wymiary i położenie pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1 określa załącznik nr 1 do uchwały.*

3. *Mapa przedstawiająca położenie pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.*

Z kolei w załączniku nr 2 do uchwały wskazano fragment mapy, na którym oznaczono błędnie obiekt o nazwie: *Dąb szypułkowy*, co jest niespójne z pozostałą treścią uchwały, gdyż jako pomnik przyrody ustanowiono drzewo gatunku *Lipa drobnolistna*. Wobec czego nie sposób uznać, aby załącznik nr 2 do uchwały przedstawiał położenie ustanowionego przez Radę pomnika przyrody. Jednocześnie należy wskazać, że w treści § 1 ust. 1 uchwały oraz załącznika nr 1 do uchwały – dostatecznie określono położenie ustanawianego pomnika przyrody, poprzez wskazanie numeru ewidencyjnego działki, na której się znajduje oraz dokładnych współrzędnych geograficznych. W związku z czym, zdaniem organu nadzoru, Rada wypełniła delegację z art. 44 ust. 2 ustawy, co w konsekwencji powoduje, że istnieje możliwość doprowadzenia do stanu zgodnego z prawem poprzez stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały jedynie w części (§ 1 ust. 3 uchwały oraz załącznik nr 2 do uchwały).

W świetle powyższego Rada Gminy Lipie naruszyła zasady prawidłowej legislacji, w tym zasadę określoności i jasności prawa, a tym samym w sposób istotny naruszyła art. 2 Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 maja 2002 roku (sygn. akt K 6/02) podniósł, że wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego prawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw, a także dokonywanych zmian normatywnych. Z tak ujętej zasady określoności wynika, że każdy przepis prawny winien być skonstruowany poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego – dopiero spełnienie tego warunku podstawowego pozwala na jego ocenę w aspekcie pozostałych kryteriów. Naruszeniem Konstytucji jest stanowienie przepisów błędnych, niejasnych, wieloznacznych, które nie pozwalają obywatelowi na przewidzenie konsekwencji prawnych jego zachowań. Wobec czego należy uznać, że błędne oznaczenie ustanawianego pomnika przyrody w załączniku nr 2 do uchwały – w sposób istotny narusza prawo. Czyni bowiem niedopuszczalną niepewność co do ustanowionego pomnika przyrody oraz rodzaju drzewa, które zostaje objęte tą ochroną. Zawarte w przedmiotowej uchwale regulacje muszą spełniać warunek określoności prawa, co oznacza nakaz jego precyzyjności, tj. stanu, w którym istnieje możliwość wywiedzenia z niego jednoznacznej normy prawnej, zrozumiałej dla jednostki (por. T. Zalasieński, *Zasada prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008, s. 184-185).

Powyżej opisane uchybienie w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Wobec powyższego stwierdzenie nieważności uchwały Nr XI/75/2024 Rady Gminy Lipie z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w dawnej osadzie Chełmno – w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz